

NOVOSTI ZAGREBAČKA METROPOLITA

Dušobrižnik branitelja Alojz Kovaček: „Kristova žrtva na oltaru povezala se sa žrtvom spremnosti hrvatskih branitelja darovati život“

ZAGREB (IKA) 22.09.2024. / 16:25

Braniteljima su u vrijeme Domovinskoga rata veliku podršku davali i katolički svećenici. Oni su na prvoj crti bojišnice dijelili ratnu svakodnevicu s braniteljima. Iako nisu nosili oružje ni sudjelovali u borbama, blizina vojnih kapelana bila je ključna za duhovno snaženje i buđenje nade borcima za obranu Hrvatske.

Iako nema sačuvanu niti jednu fotografiju iz Domovinskoga rata i njegova dušobrižničkoga razdoblja služenja braniteljima, mnoga sjećanja na te dane ponosa i slave žive u sjećanju 59-godišnjega svećenika Đakovačko-osječke nadbiskupije Alojza Kovačeka, danas župnika u Osijeku. Njega je kao mladoga svećenika zatekao početak rata dok je bio na službi župnoga vikara u Bizovcu, a nije dugo trebalo ga odgovori na zov obrane domovine kroz služenje braniteljima.

Spremnost umrijeti

Kada se oformljivala 122. brigada Hrvatske vojske pojavila se u njihovom zapovjedništvu ideja i potreba i za svećenikom dušobrižnikom koju su iskazali tadašnjem đakovačko-srijemskom biskupu Ćirilu Kosu. Ubrzo je, u studenome 1991. godine, Alojz Kovaček kao mladi svećenik službeno postao dušobrižnik te brigade koja je djelovala u Slavoniji. U tome je surađivao s kolegom svećenikom Zvonkom Mrakom.

„Rado se za devedesete godine voli reći da su to bila vremena ponosa i slave. Istina je da su to bili doživljaji i osjećaji koji su nas tada nosili, ali ne smije se zaboraviti da su ta vremena ponosa i slave nosila i jedan paradoks. Bilo je to i vrijeme prolijevanja krvi i davanja života. To je povezano jedno s drugim, kao i inače u životu i u duhu evanđelja: 'Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti.' Doista osjećaji osmišljavanja života kroz žrtvu, sebedarje, ljubav prema domovini – nosili su naše branitelje. Jer ljudi su mogli izabrati: pobjeći izvan Hrvatske ili ostati braniti vlastito ognjište te založiti vlastiti život za istinu, pravdu, slobodu. Svaki je branitelj bio spreman umrijeti, položiti svoj život iz ljubavi prema bližnjemu. Takva situacija u čovjeku izaziva pitanja o smislu života, žrtve i postojanja, tako da sam kao svećenik samo trebao ucijepiti taj evanđeoski duh u ljude, jer je on u njima već postojao“, kaže svećenik Kovaček.

Bog je sačuvao živote

Tada 27-godišnji svećenik počeo je obilaziti hrvatske branitelje na prvoj crti bojišnice, vidio je da im ti susreti mnogo znače, a i on se sam kao svećenik osjetio korisnim kao potpora braniteljima. Dobio je tada dekret svojega biskupa koji ga je imenovao dušobrižnikom

čuvara i branitelja Domovine, a služba mu je bila duhovne i pastoralne naravi. U dekretu mu je stajalo da je zadužen za „susrete, duhovne razgovore, sakramentalni život, posjete i brigu za ranjenike, karitativnu djelatnost prema potrebama i prilikama“.

„Pokušali smo prvenstveno biti blizu braniteljima – u rovovima, na prvoj crti, tijekom napada i granatiranja. I to je braniteljima značilo. Vidjevši nas svećenike među njima znali su nam kazati: ‘Znali smo da ste za nas, ali nismo znali da ste s nama.’ Donosili smo braniteljima darove koje su ljudi za njih pripremali, darivali smo im i krunice, pružali smo im duhovno ohrabrenje i moralnu podršku i sigurnost jer su se nalazili u specifičnoj situaciji. U mnogim smo trenucima prepoznali da je Bog bio taj koji je sačuvao živote branitelja te ih nadahnjivao i davao im snagu da mogu izdržati u tim teškim trenucima“, govori naš sugovornik koji je obilazio branitelje gotovo svakodnevno od studenoga 1991., pa sve do sredine 1992. godina na području od Đakova prema Vinkovcima.

FOTO: Privatni arhiv // Dušobrižnici su često braniteljima na prvoj crti bojišnice darivali krunice

Zvuk granata kao orgulje

Na frontu je obično odlazio u pratnji člana zapovjedništva brigade, najčešće je to bio Ante Kujić, i tamo su bili cijeli dan. Ondje su i ručali s braniteljima, obilazili ih na stražarskim linijama, u njihovim zemunicama i bunkerima, gdje su provodili najviše vremena. Bilo je tamo prilika za razgovor. Često je znao služiti i mise u takvom ratnom ambijentu, a nerijetko i u šumi. Preko improviziranoga stola, na kojem su inače vojnici rezali slaninu i kruh, prebacili bi šatorsko krilo, bili su to oltar i oltarnik, a u daljini su se čule granate i eksplozije, poput orgulja, kaže Kovaček i nastavlja: „Lijepo je na misi kada zbor pjeva, kada netko drugi čita, kada čujemo dobru propovijed, no u ratu se posebno doživjela istinska snaga euharistije. Kristova žrtva na oltaru povezala se sa žrtvom spremnosti hrvatskih branitelja darovati svoj život, suobličiti svoju patnju, muku i nevolju Kristovoj žrtvi na oltaru. Osjetio sam u tim danima to istinsko značenje mise.“

Foto: privatni arhiv // Jedna od rijetkih fotografija Alojza Kovačeka snimljenoga u vojničkoj odori

Doživio je Kovaček i opasnih trenutaka kojih tada nije bio svjestan, poput fijukanja metaka i snajpera, iznenadnih granatiranja... U sjećanju je dušobrižniku branitelja Kovačeku iz ratnih dana ostao Badnjak 1991. godine. „Bili smo na prvoj crti i u jednoj vikendici u šumi zatekao nas je topnički napad. Ležali smo na betonskom podu i razmišljao sam hoću li uopće preživjeti taj napad, hoće li nas pogoditi granata, pa neću ni imati ponoćku, ili ću stići na vrijeme u svoju tadašnju župu Levanjska Varoš. Ispod oka gledao sam ja u branitelje, a oni su gledali u mene. Tražili smo ohrabrenje jedni u drugima, a čovjek se u tim trenucima osjeća tako malenim i neznatnim, svjestan da je život čovjekov u Božjoj ruci. To sam tada tako snažno osjetio i prožela me misao o prolaznosti života. Naime, tako često zaboravljamo u svojim oholostima, željama, planovima i očekivanjima da smo maleni i da ovisimo o Božjoj milosti koja je teško shvatljiva nama ljudima.“

Zadaća je vojske očuvati mir

Pitali smo ga je li osjećao dilemu kao svećenik priključiti se u postrojbe Hrvatske vojske i nositi vojničku odoru s obzirom da je od uspostave Vojnoga ordinarijata čak 17 godina bio vojni kapelan. „Zadaća je vojske da očuva mir, da brani teritorij, cjelovitost države, ali i da osigurava mir; ne da napada i ubija. No ako je ugrožena sigurnost nedužnih ljudi vojnik je tada dužan izložiti svoj život u obranu života, istine i pravde. Domovinski rat je bio obrambeni rat i onaj koji je branio svoju domovinu zaslužuje se nazivati herojem. U

braniteljima nije bilo mržnje, želje za osvajanjem, nego su branitelji bili oni koji su branili i osiguravali mir. Branitelji su sa srcem krenuli u obranu domovine i sve što ta riječ podrazumijeva. Valjalo je stati u obranu životnih vrijednosti: slobode, istine i pravde. Nisam imao dileme sa svojim svećeničkim poslanjem što se od mene očekuje i traži. Držao nas je pozitivan duh zajedništva i solidarnost“, svjedoči Kovaček.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Oprostom do domovine: Svjedočanstva svećenika dušobrižnika branitelja iz Domovinskoga rata“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

agencija za elektroničke medije Alojz Kovaček

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2024 Hrvatska katolička mreža